

In veilige handen

Seksueel misbruik van jeugdigen komt binnen verenigingen zelden voor, maar als het voorkomt heeft het een grote impact op de slachtoffers, maar ook op de omgeving (bijvoorbeeld de vereniging). Door een aantal preventieve maatregelen is seksueel misbruik binnen de vereniging (zo goed als) te voorkomen.

Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG)

Sommige verenigingen beperken hun beleid tot het aanvragen van een VOG. Deze verklaring wordt aangevraagd door de vereniging. De betrokken vrijwilliger levert de aanvraag in bij de gemeente, waarbij hij zich moet legitimeren. Hierna zal het ministerie van Justitie een verklaring afgeven (of niet wanneer de betrokken persoon in het verleden veroordeeld is geweest voor een zedendelict).

De VOG geeft dus geen garantie dat een vrijwilliger in de toekomst geen zedendelicten zal plegen. Wanneer iemand echter in het verleden voor een dergelijk feit is veroordeeld, kan een vereniging deze persoon beter niet laten werken met jeugdigen. De kans op herhaling bij een zedendelinquent is groot.

Een vereniging kan aansprakelijk worden gesteld, wanneer een vrijwilliger ontucht pleegt met een van de leden, zeker wanneer dit voorkomen had kunnen worden. Dit geldt ook wanneer bijvoorbeeld een jongen van 18 jaar seksueel contact heeft met een meisje van 15 jaar van dezelfde vereniging.

Stappenplan

Met het onderstaande stappenplan heeft de vereniging een uitgebreid beleid om seksueel misdrijf (zo goed als) te voorkomen.

1. Zet het onderwerp op de agenda.

Het voorkomen van seksueel misbruik of ongewenst gedrag is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle betrokkenen bij de vereniging. Een eerste stap is het bespreekbaar maken van het onderwerp. Een onbekend beleid is immers een dood beleid.

2. Omgangsregels

Bied de ruimte voor activiteiten, maar heb wel aandacht voor het voorkomen van seksueel misbruik. In een vereniging kunnen zich situaties voordoen die te maken hebben met intimiteit. Een manier om een sociaal veilig klimaat te creëren met een open gespreks sfeer, is het actief hanteren en uitdragen van omgangsregels.

3. Gedragscode

Daarnaast is het belangrijk om richtlijnen te hebben waarin de grenzen staan aan het contact met minderjarigen. Bij grensoverschrijdend gedrag kan een ondertekende gedragscode helpen bij een eventueel juridisch traject (strafrechtelijk of tuchtrechtelijk).

4. Risicoanalyse

Ga eens na wie er in de vereniging veel met jeugdigen werkt, op welke locaties en in welke context. Zijn volwassenen alleen met jeugdigen, of zijn er altijd minimaal twee volwassenen bij aanwezig? Zijn er veel afgesloten of afgelegen ruimtes of locaties?

5. Veilige omgeving

Uit de risico-inventarisatie van stap 4 kunnen een aantal verbeterpunten komen. Ga na (met een aantal mensen) wat er aan de risicovolle situaties gedaan kan worden. Bepaal hoeveel geld het kost en plan het in.

In veilige handen

6. Vertrouwenspersoon

Stel een in- of extern vertrouwenspersoon aan. Vrijwilligers, bestuur, jeugdleden en hun ouders kunnen bij hem of haar terecht. Het is wel belangrijk dat deze persoon 'zichtbaar' is, dat wil zeggen dat de persoon is voorgesteld aan de leden en begeleiders en het is duidelijk hoe hij/zij bereikt kan worden (via telefoon of e-mail).

7. Aanstellingsbeleid

Selecteer vrijwilligers zorgvuldig en pas een selectiebeleid toe. Vraag de vrijwilliger naar zijn motivatie om juist bij jullie vereniging actief te willen zijn (en vooral waarom hij met kinderen wil gaan werken). Het verplicht stellen van een VOG, Verklaring Omtrent Gedrag, voor alle vrijwilligers (maar zeker voor diegenen die met kinderen gaan werken) is een middel dat helpt seksueel misbruik bij minderjarigen te voorkomen.

8. Meldprotocol

In een meldprotocol staat wat er gedaan moet worden, en wat niet, wanneer er vermoedens zijn, wanneer iemand wordt betrupt of bij een spontane melding, van seksueel misbruik. Het melden hiervan mag immers niet afhankelijk zijn van persoonlijke overwegingen of oordelen.

9. Reglement en statuten

In de statuten en het Huishoudelijk reglement horen zaken over seksueel misbruik te zijn opgenomen. Hierin staan onder meer de meldprocedure, de gedragscode en de omgangregels.

10. Training

Vrijwilligers zijn de oren en ogen van de vereniging. Zij moeten weten hoe zij op een veilige manier om kunnen gaan met kinderen, waar de grenzen liggen in het contact en wat ze moeten doen wanneer ze grensoverschrijdend gedrag waarnemen.

11. Informeren betrokkenen

Betrek vrijwilligers, medewerkers, leden en hun ouders (en eventueel andere betrokkenen) bij de genoemde stappen in de besluitvorming en interpretatie. Dat zal het besef in het belang ervan bevorderen.

Zie voor de uitwerking van bovenstaande punten: In veilige handen, uitwerking stappenplan.